

FOX SEARCHLIGHT PICTURES
a REGENCY ENTERPRISES
uvádí film z produkce

NEW REGENCY / M PRODUCTIONS / LE GRISBI

MICHAEL KEATON
ZACH GALIFIANAKIS
EDWARD NORTON
ANDREA RISEBOROUGH
AMY RYAN
EMMA STONE
NAOMI WATTS
LINDSAY DUNCAN
MERRITT WEVER
JEREMY SHAMOS
BILL CAMP
DAMIAN YOUNG

B I R D M A N

REŽIE
SCÉNÁŘ

ALEJANDRO G. IÑÁRRITU
ALEJANDRO G. IÑÁRRITU
NICOLÁS GIACOBONE
ALEXANDER DINELARIS, JR.
ARMANDO BO

PRODUKCE

ALEJANDRO G. IÑÁRRITU
JOHN LESHER
ARNON MILCHAN
JAMES W. SKOTCHDOPOLE
EMMANUEL LUBEZKI, ASC/AMC
KEVIN THOMPSON
DOUGLAS CRISE
STEPHEN MIRRIONE, A.C.E.
FRANCINE MAISLER, CSA
ALBERT WOLSKY
ANTONIO SANCHEZ
CHRISTOPHER WOODROW
MOLLY CONNERS
SARAH E. JOHNSON

KAMERA
VÝPRAVA
STŘIH

CASTING
KOSTÝMY
HUDBA
VÝKONNÍ PRODUCENTI

www.foxsearchlight.com/press

Mládeži do 15 let nepřístupný; Délka 119 minut

Černá komedie *BIRDMAN aneb nečekané kouzlo lhostejnosti* vypráví příběh filmového herce (Michael Keaton), který se v minulosti proslavil rolí kultovního superhrdiny, a nyní se s vypětím sil snaží o svůj jevištní debut na Broadwayi. Ve dnech, které předchází premiéře, se musí vypořádat se svým egem, ale také se pokusí vzkřísit vztahy se svou rodinou, svou kariéru a sám sebe.

Fox Searchlight Pictures a Regency Enterprises uvádí film *BIRDMAN* z produkce společností New Regency / M Productions / Le Grisbi. Hrají Michael Keaton, Zach Galifianakis, Edward Norton, Andrea Riseboroughová, Amy Ryanová, Emma Stoneová, Naomi Wattsová, Lindsay Duncanová, Merritt Wever, Jeremy Shamos, Bill Camp, Damian Young.

B I R D M A N

„Osud je nám příznivější, než jsme si mysleli.“
- *Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha* (Miguel de Cervantes)

Hlavní hrdina černé komedie *BIRDMAN* (režiséra Alejandra G. Iñárritu) Riggan Thomson (Michael Keaton) doufá, že když se objeví v čele nového ambiciózního představení na Broadwayi, oživí kromě jiného i svou upadající kariéru. V mnoha ohledech to je riskantní krok. Ale bývalý filmový superhrdina má velké naděje, že díky tomuto tvůrčímu manévru získá uznání jako umělec a všem dokáže, včetně sebe, že ještě není odepsanou hollywoodskou veličinou.

Premiéra na Broadwayi se pomalu blíží, když se představitel titulní role za podivných okolností zraní během zkoušky a je třeba ho rychle nahradit. Na základě doporučení Lesley, herečky v hlavní roli (Naomi Wattsová), a na naléhání Rigganova nejlepšího přítele a producenta Jakea (Zach Galifianakis), Riggan nakonec neochotně najme Mikea Shinera (Edward Norton). Mike je jako neřízená střela. Zároveň je zárukou toho, že se vstupenky vyprodají a představení sklídí chválu kritiků. Kromě samotných příprav na svůj jevištní debut, se Riggan musí také vypořádat se svou přítelkyní a herečkou ve vedlejší roli, Laurou (Andrea Riseboroughová), se svou dcerou Sam (Emma Stoneová), která právě prodělala odvykací léčbu a nyní pracuje pro Riggana jako jeho osobní asistentka, stejně jako se svou bývalou manželkou Sylvii (Amy Ryanová), která se čas od času objeví na scéně s úmyslem stabilizovat situaci.

Iñárritu konstatuje, že určité prvky Rigganova příběhu s ním rezonovaly, zejména pomíjivost úspěchu a otázka smysluplnosti. “Zajímal mě zápas s vlastním egem. Bez ohledu na to, jak úspěšný jste, ať už jde o peníze nebo o respekt, je to vždy jen iluze. Je to dočasné. Ženete se za něčím, o čem se domníváte, že to opravdu chcete. Snažíte se získat u lidí uznání, a když toho všeho konečně dosáhnete, brzy narazíte na pomíjivost tohoto pocitu štěstí.” □

“Riggan je hluboce lidský,” říká Iñárritu. “Představoval jsem si ho jako takového Dona Quijota, humor u něj vychází z rozdílu mezi jeho upřímnými tužbami a sprostou realitou, která ho obklopuje. V podstatě to je příběh každého z nás.”

“Mám rád postavy, které dělají chyby, jsou nejisté a zmítané pochybnostmi i rozpory - což jsou vlastně všichni, které znám. Rigganova rozhodnutí byla špatná a ovlivnila lidi v jeho nejbližším okolí. Během svého života zaměňoval lásku za obdiv. Teprve až když si uvědomil pomíjivost obdivu, začal se bolestně učit, jaké to je mít rád sám sebe a ostatní.”

Keaton o své postavě říká: “Díval jsem se na Riggana jako na člověka. Nicméně, být hercem, to vyžaduje určitý typ osobnosti. Herec je v extrémní míře vystaven pocitu, že ho neustále někdo sleduje. Musí se vypořádat s velkým egem. V případě našeho hrdiny se všechny tyto vlastnosti stanou nekontrolovatelné.”

Pro Rigganovo utrápené ego je hranice mezi realitou a iluzí tenká jako papír a často tam není vůbec. Stín Birdmana - neustálého a neodbytného společníka - je vždy přítomen, ať se mu to líbí nebo ne. “Vydává se na cestu dosažení uznání. Takže to je cesta jeho “JÁ”, jeho ega. A jak bojuje se svou průměrností, jeho ego (věrný přítel a mučitel) opakuje stejné vzorce chování, kterých by se Riggan rád zbavil. Konfrontuje ho s jeho omezeními a vábí ho příslibem klamných příležitostí.

“Je v tom něco tragického i něco legračního. Něco velmi reálného, ale také něco velmi surrealistického,” vysvětluje Iñárritu.

“Birdman je Rigganovým superegem. Podle Birdmana Riggan přišel o rozum, když se rozhodl zinscenovat tuto divadelní hru, která je zjevně pod jejich úroveň. Z Rigganova pohledu to je právě Birdman, který přišel o rozum. Z hlediska doby jsou oba názory irelevantní.”

Stejně jako všechny Iñárritovy filmy i BIRDMAN nabízí pronikavý pohled na lidskou existenci a to prostřednictvím celé plejády postav v čele s Rigganem. Tonálně tento snímek osciluje mezi komedií a patosem, iluzí a realitou, což ve výsledku nabízí mnohonásobné interpretace.

“Jakmile překročíte čtyřicítku, nemá smysl, pouštět se do něčeho, co vám opravdu nenažene strach. Mě to vyděsilo v dobrém slova smyslu. Bylo to pro mě nové teritorium.

Ocitl jsem se za hranicí toho, kde se cítím jistě,” říká Iñárritu.

“Tento film je založen na postavách a na silném dramatu s komickými prvky. A pro Alejandra to je nový druh filmu,” říká producent John Lesher. “Je to zkušený vypravěč o lidské duši.”

“Vždy záleží na filmu, příběhu, lidech a na tom, že je to opravdu upřímné a má to smysl. Když se na tento film takto podíváte, zjistíte, že už to lepší ani být nemůže,” říká Keaton.

Zatímco se film soustředí na strasti a soužení herců, Iñárritu považuje jejich hledání štěstí za univerzální touhu. “Lidé dnes chtějí být slavní okamžitě a ne na základě práce odvedené v průběhu let. To je moderní definice úspěchu. V jedné vteřině lidé získají 800.000 likes nebo followerů na sociálních sítích, a pro některé to je úspěch sám o sobě - ale je to klam. Bezprostřednost sociálních médií může snadno zkreslit realitu člověka, zejména Riggana, který má naplnit očekávání, jaké to je být slavným. Vše je pro něj nové a vyrovnat se s tím je pro něj obtížné. Je to příběh o muži, který se snaží dokázat, že je něčím víc než jen populárním chlapíkem s mnoha “likes”. Ale v dnešním světě, kterému vládne ironie, je každý, kdo chce být upřímný a otevřený, ukřižován. Je to absurdní, neskutečný svět,” vysvětluje Iñárritu. “Snažil jsem se zábavnou formou vyprávět o kolapsech našeho lidského charakteru a smířit se, když ne s nedostatky nebo nedokonalostmi našeho světa a naší podstaty, tak alespoň s tím, jak k nim přistupujeme a jak s nimi žijeme.”

Divadelní hra, kterou Riggan zinscenuje v historickém divadle St. James Theatre, je adaptací krátké povídky Raymonda Carvera *O čem mluvíme, když mluvíme o lásce*. A neustálé hledání a přijetí lásky je leitmotivem, kterým je BIRDMAN protkaný.

“Již od svého mládí jsem byl velkým fanouškem Raymonda Carvera a tento příběh je klasikou. Vybral jsem si ho pro Birdmana, protože to byl vlastně velmi špatný nápad. Mám tím na mysli, že se vždycky snažím uvažovat jako postava v příběhu a pro někoho jako je Riggan, který nepatří do divadelního světa, zinscenovat hru podle krátkého příběhu Raymonda Carvera je extrémně náročné a téměř absurdní. Potřeboval jsem mít v příběhu divadelní hru a pokud jde o témata v této povídce a v našem filmu, nabídla se tato neuvěřitelná shoda náhod. Riggan chce být milován a snaží se zjistit, odkud láska pochází. Zároveň jsem si chtěl pohrát s myšlenkou, že si Riggan promítá některé prvky z divadelní hry do svého vlastního newyorského života. A krůček po krůčku se stává postavou, kterou ztvárňuje na jevišti - zoufalým chlapem, který jde do motelu a chce být milován. Měl jsem velké štěstí, že vdova po Carverovi, Tess Gallagherová, byla velmi velkorysá a poskytla mi práva k tomuto příběhu. Jsem jí za to nesmírně vděčný,” vysvětluje Iñárritu.

HERECKÉ OBSAZENÍ

Hlavní hereckou oporou BIRDMANA je Michael Keaton v roli Riggana Thomsona. Keaton za svou kariéru ztělesnil celou řadu filmových postav nejrůznějších žánrů. Pod vedením Tima Burtona skvěle ztvárnil Batmana ve dvou klíčových dílech této série. Jednalo se o film, který nastartoval filmový žánr komixových superhrdinů. Stejně jako Riggan, ani Keaton v této roli dále nepokračoval a jiní převzali postavu Temného rytíře v následujících dílech.

“Michael je velmi talentovaný, impozantní herec. Ovládá řemeslo dramatu a komedie jako nikdo jiný. Zároveň je jedním z mála, kteří si opravdu oblékli ten pláštík “nadpřirozené síly” – mám tím na mysli, že byl jednou z prvních globálních filmových hvězd, filmových superhrdinů, a že pomohl vzkřísit jednu z největších ikon, Batmana. Byl pro mě ideální volbou. Když mi řekl ano, věděl jsem, že film bude přesně tím, co jsem chtěl. Jeho prostřednictvím se do filmu promítla mnohem silnější realita, nejen díky jeho minulosti a schopnostem, ale také díky jeho neuvěřitelnému talentu,” poznamenává Iñárritu.

Zároveň podotýká, že Keatonova neochvějná odhodlanost zobrazit Rigganovy slabosti a triumfy bez soudů, byla pro jeho roli kritická.

“Michael hrál Riggana absolutně věrně a poctivě. Způsob, jakým jsem film natáčel, od něj vyžadoval naprostou fyzickou přesnost tempa a rytmu, ale i mimořádnou schopnost přecházet z jedné roviny do druhé, aniž by v jeho výkonu bylo zrunko ironie. Sáhl si hluboko. Nevím, jak to dělal, ale byla to nádhera sledovat,” říká Iñárritu.

V rozpětí těchto dlouhých kontinuálních záběrů se odehrává kaleidoskop emocí; Rigganovo nadšení, pochybnosti, lítost, ambice, hněv, vlídnost, naděje a obavy se projeví naplno. Nemluvě o tom, že ho navštíví výplod jeho vlastní fantazie - Birdman.

Keaton se Iñárritovi do role přesně hodil. Říká: “Myslím si, že podstata této postavy tkví v jeho rozporech. V jednu chvíli se cítí jako kometa a o dvě sekundy později je zcela sražený na kolena. A to vše a ještě mnohem víc se odehraje během jediné scény. Ještě nikdy jsem nehrál ve filmu či hře, kde by se atmosféra během jedné nebo dvou minut změnila z opravdu legrační na vyšinutou, zpět na vtípnou, pak opravdu smutnou a konečně trochu bláznivou, v tak krátkém čase. Rozpory jsou na tom právě to nejzajímavější.”

“Pokud jde o podobnost, nikdy jsem neměl se žádnou ze svých postav tak málo společného jako s Rigganem, ale v mnoha odhledech jsem ho chápal, protože byl tak opravdový a dojemně lidský,” říká Keaton.

“Víte, já se domnívám, že výběr herců je jedním z nejdůležitějších rozhodnutí, které musí režisér udělat. Snažil jsem se obsadit herce, kteří by nepojali své postavy jako

karikatury, ale kteří by pochopili jejich lidskost a dali jim hloubku i za celkem absurdních okolností. Věděl jsem, že jsme do filmu obsadili výborné herce, ale také jsem věděl, že byli dokonale vnímaví a opravdu připraveni se v každé chvíli zcela pohroužit do filmovému vyprávění,” říká Iñárritu.

Naomi Wattsová ztvárnila Lesley, herečku, která se v Rigganově hře připravuje na svůj broadwayský debut. Wattsová s Iñárritem spolupracovala již v minulosti na filmu *21 gramů*. Přiznává, že kvůli jeho náročnému vizuálnímu stylu, byl tento film nejtěžší ze všech, co kdy dělala: “Byl to jeden nepřerušovaný záběr, kontinuální scény, několik herců, přechody z místnosti do místnosti a 15 stran dialogu. Nesmíte to zkazit. Obvykle u běžného filmového natáčení pokryjete scénu z různých úhlů a dostanete příležitost repliky opakovat. Pokud nejste spokojeni se svým výkonem, máte velkou svobodu a prostor se zlepšit. Ne v tomto případě. Kvůli způsobu, jakým se film točil, musel být každý ve střehu a hrát naplno po celou dobu. A nemluvím jen o hercích. Bylo tam s námi tolik lidí - rekvizitáři, kaskadéři a především kamerový štáb. Je to jako štafetový závod a vy to nechcete ostatním zkazit, protože by zrovna v tu chvíli mohli podat svůj nejlepší výkon. Neustále myslíte na celý tým,” říká Wattsová.

I přesto Wattsová považovala tento zážitek za vzrušující.

“Bylo to jako mistrovská lekce v herectví. Ačkoli to bylo vyčerpávající a pro mě velká výzva, byla jsem nadšená zažít něco nového. Mnohem těžší to ovšem bylo pro Alejandra. Několikrát se nám stalo, že jsme měli hodinu do konce natáčení a pořád se mu nedařilo udělat záběr, který potřeboval a pak se to najednou zlomilo a my všichni jsme se sladili. Muselo to fungovat přesně v daný den, protože do záběru nemohl stříhnout nebo ho přestříhat později, stříhalo se pouze na jeho konci. Když se mu líbilo, co viděl, nastal obrovský jásot. Všichni jsme mu chtěli udělat radost,” říká Wattsová.

Pro postavu Lesley se příležitost objevit se na Broadwayi rovná účasti na olympiádě a ovlivňuje to všechno, co dělá. Její cílevědomost vede k obsazení největšího neomalence, umělce Mike Shinera v podání Edwarda Nortona.

“Hrát na Broadwayi byl její dětský sen a teď se jí konečně může splnit. Je na to tak soustředěná, nic jí nesmí stát v cestě. Co se mi na tom líbí je, že herci mohou být velmi složitými lidmi a stojí za to, udělat si z nich čas od času legraci. Obzvláště z Lesley, která tak zoufale touží po velkém kariéřním zlomu právě na Broadwayi. Takže, když těsně před předpremiérou přijdou o jednoho z herců, Lesley dostane strach, že se celá produkce zhroutí. Takže s kariérou v ohrožení, doporučí do role svého přítele, o kterém moc dobře ví, že s ním budou problémy, ale stejně to udělá,” říká Wattsová.

Norton, známý pro svou práci jak na jevišti tak ve filmu, byl ohromen, jak přesně se v BIRDMANOVĚ podařilo zachytit newyorský divadelní svět.

“Když jsem si přečetl scénář, přemýšlel jsem, jak se Alejandrově a jeho kolegům scénáristům podařilo zachytit některé veselé a dojmavé nuance nejen ze života herců, ale konkrétní specifické zkušenosti a zvraty ze života newyorských divadelních herců. Poté, co jsem se objevil na newyorské divadelní scéně hned na počátku své kariéry a stále se na ní aktivně pohybuji, jsem byl ohromen, jak přesný scénář byl,” říká Norton.

Norton připouští, že tento svět nabízí skvělou příležitost zkoumat a občas zasáhnout nějakou z “výstředností” divadelníků a Mike Shiner je zábavným exemplářem.

“Myslím, že kdykoliv se ponoříte do života herců, nevyhnutelně narazíte na určitou směs skutečného umění a pravé vášně pro vyprávění - a pak tam najdete také narcismus, ego, zahleděnost sama do sebe, to všechno. Na Shinerovi se mi líbilo, že je paradoxně hulvátem s obrovským egem, extrémně domýšlivý, chamtivý, trochu záludný, ale je také velmi talentovaný. Rozumí tomu, co dělá. Je oddaný herecké profesi. Tvrdě pracuje a je velmi citlivý. Je schopen vnímat podstatu lidí prostřednictvím jejich vlastního ochranného pláště. Mám pocit, že by k němu publikum mohlo mít podobný vztah jako má sám Riggan,” říká Norton.

Norton dodává, že zatímco se BIRDMAN specificky zabývá životy herců, byla to univerzální témata projektu, která ho zaujala. “Alejandro mi řekl hned na začátku, že nechtěl, aby to bylo jen o hercích nebo dokonce o samotných umělcích. Chtěl, aby to bylo o něčem, co by se týkalo všech. Myslím, že ho opravdu zajímaly ty okamžiky v životě, kdy máte pocit, že jste se vzdálili od vznešené představy o sobě, kterou jste si utvořili někdy dříve ve vašem životě. Alejandro má na to takový oduševnělý pohled. Může to být existenčně děsivý moment, když se blížíte do určitého věku a začnete přemýšlet o své vlastní smrtelnosti a musíte se potýkat s myšlenkou, že jste něčím míň, než jste si představovali. Myslím, že příběh závisí na Rigganově odvážném kroku vzkřísit tu část sebe sama, na kterou by mohl být hrdý - prostě se stane hercem. Jak to dělá, je podle mě dojemné a vtipné, když se vezme v potaz, kam až je ochoten zajít, aby toho dosáhl,” vysvětluje Norton.

Některé ze vztahů mezi Rigganem a členy jeho hereckého ansámblu, jsou podle Nortona zcela typické. “Moje postava je mladší chlapík, který Riggana ohrožuje. Vyvolává v něm pocit nejistoty. Generační napětí mezi mladým rebelem a chlapem, který bojuje za to, aby si zachoval svou důležitost a respekt. Pak tu jsou také milostné vztahy, problémy s dětmi a ex-manželkou, věci, které se týkají nás všech,” říká Norton.

Ten, kdo se snaží vše udržet pohromadě, je producent divadelní hry a Rigganův

nejlepší přítel Jake v podání Zacha Galifianakise. Jeho práce je pro něj jako stvořená. Ze všech postav je Jake nejrozumnější - což byla pro Galifianakise vítaná změna, protože ten moc dobře ví, jak se vypořádat s bláznivými situacemi.

“Byl jsem velkým fanouškem Alejandrových filmů. Měl jsem ho rád ještě předtím, než jsem ho poznal, a když jsme se šli na kafe, řekl mi, že chce, abych postavy nekarikoval, ale hrál víc přirozeně a jemně, což pro mě byla osvěžující změna,” říká Galifianakis.

Dále popisuje svou postavu: „Riggan a Jake spolupracují již nějaký čas. Myslím, že toho spolu hodně zažili a taky si to řádně užili. Především když byl Riggan na vrcholu své filmové dráhy. Teď se snaží vymyslet jejich příští film, což pro ně znamená, že musí nejdříve prorazit na Broadway a tak trochu legitimizovat svou kariéru. Jake je pro mě tak trochu archetypální postavou. Má horkou hlavu a čas od času ji ztratí, což je zábavné hrát,“ říká Galifianakis.

Emma Stoneová hraje Sam, Rigganovu dceru, která právě absolvovala odvykací kúru. Sam nyní pracuje pro svého otce jako jeho asistentka a jejich vztah je napjatý. Rigganova někdejší sláva v roli superhrdiny Birdmana způsobila, že nebyl přítomen jejímu dospívání. A to, že ji nyní přijal jako svou asistentku, ke zlepšení situace moc nepřispívá. Sam je bystrá. Se sarkasmem a bez emocí, které jsou na místě, ale zároveň jsou tak trochu obranným mechanismem, sleduje svého otce i teatrálnost, která realizaci jeho divadelní produkce provází.

Stoneová říká: “Musí být pod dozorem rodinného příslušníka, vzhledem k tomu, že právě prošla odvykací kúrou. Takže udělá obrovskou chybu, když začne pro svého otce pracovat. Vůbec jí nepomáhá, že s ní otec nedokáže navázat vztah a nechá ji dělat podřadnou práci. Nezačne to dobře, ale nakonec vidí, že si jsou velmi podobní. Sam je jednou z mála postav ve filmu, která není herečkou a neúčinkuje v divadelní hře. Bylo docela hezké hrát postavu, která stojí tak trochu mimo a je svědkem všeho dění, aniž by byla součástí tornáda na jevišti, se všemi těmi bláznivými lidmi,” říká Stoneová.

Riggan se zcela koncentroval na realizaci této hry a na snahu získat uznání jako umělec, avšak jeho dcera má naprosto odlišnou a moderní představu o tom, co je opravdu důležité.

“Riggana zastihneme v bodě, odkud není návratu. Snaží se o svůj kariérní comeback poháněný touhou získat na důležitosti. Moje postava ho učí hodně o sociálních sítích a nové povaze slávy, což je něco, co do té doby záměrně ignoroval. Způsob, jakým veřejnost zůstává v kontaktu s herci se dnes velmi liší od dob Rigganovy slávy v roli Birdmana před 20ti nebo 30ti lety. Riggan chce získat na oblibě a respektu jako umělec. Touží po masové popularitě,

ale zároveň jde o to udržet krok s ostatními a tomu může porozumět každý,” říká Stoneová.

Stoneová našťěstí našla velkou oporu v Iñárritovi. “Tolik jsem se od něho naučila. Bylo to nsmírně vzrušující žít a dýchat prostřednictvím mé postavy v průběhu celé délky scény. Alejandro je naladěný na stejnou vlnu jako jsou herci. Ví, co se děje ve vaší hlavě řádek po řádku, někdy dokonce lépe než vy sami. Jednou se mi stalo, že to prostě nebylo ono a najednou jsem pocítila, jak se to zlomilo a začalo to fungovat. Zatleskal mi a řekl: ‘To je ONO!’ Je to úžasné. Nikdy jsem nepoznala režiséra, který by tohle dokázal. On přesně cítí, co děláte,” říká Stoneová.

Amy Ryanová hraje Sylvii, matku Sam a Rigganovu bývalou manželku, která se čas od času zastaví v divadle, aby oba zkontrolovala. “Sylvia stojí nohama na zemi. Je rozumná a představuje v jejich životech ten racionální hlas. Zatímco všichni ostatní zaměňují obdiv za lásku a utužují tak své seběvědomí, Sylvia ztělesňuje moudrost a opravdovou lásku,” říká Ryanová.

Na rozdíl od mnoha lidí, kteří jsou a byli součástí Rigganova života, Sylvia není iniciátorem, ale spíš “roztleskávačkou”. A Riggan jí to nijak neusnadňuje. “Nejvíce skličující je, když ostatní chválíte a povzbuzujete, ale oni vás neslyší. Což se právě děje mezi Rigganem a Sylvii. On si razí svou vlastní cestu a nevidí pravdu nebo krásu, kterou dokáže vidět ona. Dokonce i po jejich rozvodu se ho snaží podporovat a je to pro ni vyčerpávající,” říká Ryanová.

Stejně jako ostatní herci i Ryanová si musela zvyknout na velmi specifickou vizuální estetiku. Musela se doslova zorientovat a byla ráda, že to byla týmová práce. “Dlouhé zkoušky pomohly. Bylo skvělé mít všechny kolem sebe a tak vzácné pracovat na filmu, kde jste naráz spolu s celým týmem. Byli jsme v tom všichni společně,” říká.

Andrea Riseboroughová ztvárnila Lauru, další herečku v Rigganově představení a zároveň jeho milenkou. Rigganova zdánlivá rozpolcenost vyvolává v Lauře nejružnější reakce. Ale v porovnání s Rigganem, ona touží po skutečné, dospělé lásce na rozdíl od pouhého pochlebování. Riseboroughová se důvěrně seznámila s postavou Laury během složitých zkoušek, které Iñárritu zinscenoval. Jednalo se o proces, který trval i v průběhu filmového natáčení. Stejně důležité jako technické aspekty kamerové práce, byly i herecké výkony. Iñárritu věnoval stejně pečlivou pozornost nuancím jednotlivých postav a dějových linek.

“Alejandro dokáže vycítit emoční sílu každého momentu; v jeho režii každá část filmu působí opravdově. Nejvíce mě na spolupráci s ním fascinovalo, že se v průběhu zkoušky ujistil, jestli jsem pochopila a cítila, kým moje postava je. Měla jsem pocit, že znám Lauru od narození a díky němu jsem ji každý den poznávala více. Pomáhá vám vaši filmovou

postavu poodkrýt a používá při tom minimum vyřčených slov, což vám umožňuje, abyste ji našli tak trochu i vy sami. Byl to pro mě úžasný a naprosto jedinečný zážitek,” říká Riseboroughová.

KOORDINACE S KAMEROU

„Od první stránky scénáře, jsem chtěl, aby to bylo živé dílo, které by divákům umožnilo zažít skutečný úhel pohledu hlavní postavy a to dost radikálním způsobem. To nejen pro mě, ale pro všechny zainteresované představovalo, zaujmout zcela nový přístup. Stalo se to pro nás výzvou, počínaje scénářem a konče finálními úpravami během post-produkce,“ říká Iñárritu.

Dlouhý, intuitivní, souvislý charakter těchto záběrů, realizovaných s využitím steadicamu a ručních kamer, znamenal, že nasvícení scén nebylo realizováno za pomoci tradiční filmové techniky. Herecká akce a dialog byly přesně načasované s pohybem kamery. Jako takové to nepřipomínalo filmové natáčení, ale spíše divadlo, ve kterém se vlastně podstatná část filmu odehrává.

„Nejdříve jsme si rozvrhli hereckou akci, pak ji zkoušeli a potom jsme vymysleli záběrování na prázdné scéně s dubléry. V komedii je rozhodující správný rytmus. Prostřednictvím tohoto procesu jsem nejen našel vnitřní rytmus jednotlivých scén, ale zároveň celá scéna (dekorace) i prostory byly díky tomu navrženy s obrovskou přesností,“ vysvětluje Iñárritu.

„Chivo (Emmanuel Lubezki) byl tím nejlepším partnerem. Nejen, že je mistr světla, ale myslím, že jen málo kameramanů by bylo schopno zvládnout technické požadavky tohoto filmu. Nebyli jsme schopni svítit herce tradičním způsobem – jako když pracujete s konvenčním záběrováním, kdy máte dostatek času, abyste nasvítili scénu z každého směru. Ale jemu se to podařilo, aniž by byl ohrožen výsledný vzhled snímku. Za tím se skrývá neuvěřitelná dovednost a řemeslo. Myslím, že jen Chivo to mohl zvládnout,“ říká Iñárritu.

Kamerové nároky byly natolik specifické, že Iñárritu trval na důkladných zkouškách se všemi herci. „Opravdu museli pochopit, o co mi šlo. Každý pohyb, každý krok, otočení tváře bylo předem rozhodnuté a součástí pečlivé choreografie. Žádná improvizace. Byla to dokonalá studie načasování s přesností švýcarských hodinek,“ vysvětluje Iñárritu.

„Každý natáčecí den se točil jako jedna scéna, kontinuálně. Obvykle uděláte pět jetí na tohle, dvanáct na tamto, nějaké detaily a získáte tak spoustu možností, jak záběry a herecké výkony později spojit. V našem případě nic takového nešlo. Neměli jsme žádnou bezpečnostní síť. Měli jsme jen jeden pokus. A to všechno se muselo zvládnout a každý z

herců musel být přesný a vědět, která bije,“ říká Keaton.

„Ve své pracovně jsem měl fotku Philippa Petita. Poslal jsem ji i každému z herců. Chtěl jsem, aby si uvědomili, že se všichni budeme pohybovat na visutém laně - závislí na přesnosti, sebejistotě a důvěře jeden v druhého. Velice snadno bychom totiž mohli spadnout,“ říká Iñárritu.

Přestože technické aspekty těchto zkoušek byly nesmírně důležité, stejně důležitý byl i čas vynaložený k nastudování postav. „Prošli jsme hlubokým a zajímavým procesem, abychom opravdu poznali a pochopili všechny scény. Význam a záměr materiálu. Malé i velké motivace všech postav, jejich cíle, jakož i důsledky jejich emocí a jednání,“ vysvětluje Iñárritu.

Norton si vychutnal dlouhé kamerové jízdy, které se v BIRDMANOVĚ hojně využily. Herec poznamenává, že to nejen podtrhuje někdy divné, pokroucené i láskyplné vazby mezi postavami, zároveň to je další logický krok v Iñárritově filmové tvorbě. Norton rovněž podotýká, že to filmu o divadelní hře příhodně dodalo na teatrálnosti.

„Alejandro se snažil udělat něco neuvěřitelně vzrušujícího, což bylo vytvořit naprostou propojenost v záběru. Nápad točit scénu v jednom záběru mi připadal jako variace na téma, které Alejandro ve své tvorbě sleduje, tedy jak vytvořit nespoutaný zážitek z propojených okamžiků. Například ve filmu *Babel* máte různé světy, které jsou nakonec propletené nitkou vyprávění. V tomto případě máte vztahy a události, které spolu vzájemně souvisí díky jejich vizuálnímu spojení, kdy přecházíte bez stříhu z jednoho okamžiku do druhého a dalšího a to se mi líbilo. Herci tak získávají prostor, který v takové míře mají opravdu jen na divadle. A v tom je opravdová síla. Zároveň si myslím, že to nevědomě podporuje energii hereckého výkonu. Alejandro to přirovnal k provazochodci na laně bez záchranné sítě. Zostruje to vaše smysly a tím se to liší od typického filmového natáčení,“ říká Norton.

Iñárritovy kontinuální záběry byly nervy drásajícím zážitkem i pro Stoneovou. „Točili jsme scénu, kde jsem měla jen jednu nebo dvě repliky, které byly velmi důležité, protože byly součástí velmi dlouhé scény mezi Michaelem a Edwardem. Mým úkolem bylo přijít a říct něco jako: ‘Larry je připraven na kostýmovou zkoušku’ a pak jsem měla Edwarda odvést za roh. To bylo všechno, co jsem měla udělat. Ale Alejandro mi řekl, že musím zpomalit asi o 30%, jinak nebude ta scéna fungovat. Pomyslela jsem si, ach můj bože. Nesmím to zkazit. Při pětadvacátém jetí jsem jen seděla v zákulisí a nebyla jsem schopná pronést svoji repliku. Ten tlak byl obrovský. Bylo to jako na divadle. Bylo to jako jít do herecké tělocvičny. Vše bylo velmi technické, ale zároveň jste museli být přítomní ve svých rolích a působit živě, protože

každý okamžik, kdy jste v záběru skončí ve filmu, nedá se z toho vystříhnout. Neexistuje žádné ‘oh, to jsem sice pokazila, ale můžou použít jiné jetí,’” říká Stoneová.

Galifianakis nazývá Iñárritu vizuální styl „příběh beze švů“ a také to vnímá jako osvěžující herecký test ve filmu o hercích. „Je to zajímavý způsob, jak odvyprávět příběh pohybem kamery v reálném čase. Pracuje se v něm s reálnou geografii a načasováním, kdy se musíte trefit do svých značek, pronést svůj text. Vůbec by mě nenapadlo, že bych toho byl schopný. Ale Alejandro byl tak pohodový a milý. Celé to je fascinující - film o jednom herci se nakonec stane skutečnou hereckou zkouškou pro nás pro všechny,“ poznamenává Galifianakis.

„Jen se podívejte, Milosti,“ odpověděl Sancho, „vždyť to nejsou obři, ale větrné mlýny a to, co se podobá ramenům, jsou křídla, která točí mlýnským kamenem, věje-li vítr.“

„Je vidět,“ nato don Quijote, „že se nevyznáš v dobrodružstvích.“

– *Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha* (Miguel de Cervantes)

Alejandro G. Iñárritu (režie, scénář, produkce) je prvním mexickým režisérem, který byl nominován na Oscara a cenu DGA. Zároveň je prvním režisérem narozeným v Mexiku, který získal cenu v kategorii nejlepší režie na festivalu v Cannes. Čtyři z jeho celovečerních snímků *Amores Perros*, *21 Gramů*, *Babel* a *Beautiful* získaly celkem dvanáct oscarových nominací v různých kategoriích včetně nejlepšího filmu a nejlepší režie, dále cenu Zlatý glóbus v kategorii nejlepší film a cenu BAFTA za nejlepší zahraniční film.

Iñárritu započal svou kariéru v roce 1985 během vysokoškolského studia na Universidad Iberoamericana jako rozhlasový moderátor v mexické rozhlasové stanici WFM. V roce 1988 se stal jejím ředitelem. V průběhu následujících pěti let dělal rozhovory s rockovými hvězdami, přenášel živé koncerty a proměnil WFM v jedničku mezi mexickými rozhlasovými stanicemi.

V devadesátých letech založil v Mexiku společnost *Z Films* společně s Raulem Olverou. Pod hlavičkou *Z Films* začal Iñárritu psát, produkovat a režírovat krátké filmy a reklamy. Aby se připravil na přechod k televizní a filmové režii, Iñárritu studoval tři roky divadlo pod vedením známého polského divadelního režiséra Ludwika Margulese a také u Judith Westonové v Los Angeles.

V roce 1995 Iñárritu napsal a režíroval svůj první televizní pilot s názvem *Detras del dinero* v hlavní roli s Miguelem Boisem. *Z Films* byla i nadále jednou z největších a nejsilnějších filmových produkčních společností v Mexiku, která uvedla do světa

celovečerních filmů hned sedm nových režisérů. V roce 1999 Iñárritu režíroval svůj první celovečerní film *Amores Perros*, scénář k němu napsal Guillermo Arriaga. Tento snímek představil mexickou společnost prostřednictvím tří propletených příběhů. V roce 2000 měl *Amores Perros* premiéru na filmovém festivalu v Cannes, kde také získal hlavní cenu Týdne kritiky. *Amores Perros* byl nominován na Oscara v kategorii nejlepší zahraniční film.

Filmem *21 Gramů* se Iñárritu opět vrátil ke své oblíbené struktuře příběhu, ve které se protíná hned několik lidských osudů. Hlavní role ve filmu ztvárnili Benicio del Toro, Naomi Wattsová a Sean Penn. Film byl uveden na filmovém festivalu v Benátkách, kde Sean Penn získal za svůj herecký výkon cenu *Coppa Volpi*. Wattsová a Del Toro byli v roce 2004 za své herecké výkony nominováni na Oscara.

V roce 2005 se Iñárritu pustil do realizace svého třetího celovečerního filmu *Babel*. *Babel* se skládá ze čtyř příběhů, které se odehrávají na třech kontinentech, ve čtyřech zemích (Maroku, Mexiku, Spojených státech a Japonsku) a ve čtyřech různých jazycích. Ve filmu hrají Brad Pitt a Cate Blanchettová, ale zároveň se zde představila celá řada neherců a nových hereckých tváří jako je například Rinko Kikuchi a Adriana Barraza. Film byl uveden na filmovém festivalu v Cannes v roce 2006 a Iñárritu zde získal prestižní cenu v kategorii nejlepší režie. *Babel* byl uveden do kin v listopadu 2006 a získal sedm nominací na Oscara, včetně nejlepší režie a nejlepšího filmu. *Babel* vyhrál Zlatý glóbus v kategorii nejlepší film/drama a hudební skladatel filmu Gustavo Santaolalla získal Oscara za nejlepší hudbu.

V letech 2008 a 2009 Iñárritu režíroval a produkoval snímek *Biutiful* v hlavní roli s Javierem Bardemem, ke kterému napsal scénář společně s Armandem Bo a Nicolásem Jacobonem. Film měl premiéru na filmovém festivalu v Cannes v roce 2010 a Bardem za něj získal cenu v kategorii nejlepší herec (sdílí ji s Eliem Germanem za film *La Nostra Vita*). *Biutiful* byl Iñárritovým prvním filmem v jeho mateřštině od celovečerního debutu *Amores Perros*. Již podruhé ve své kariéře byl jeho film nominován na Oscara za nejlepší cizojazyčný film. Film byl také nominován na Zlatý glóbus v kategorii nejlepší zahraniční film a na cenu BAFTA v kategoriích nejlepší cizojazyčný film a nejlepší mužský herecký výkon. Javier Bardem byl zároveň nominován na Oscara v kategorii nejlepší mužský herecký výkon.

Iñárritovým příštím filmem bude THE REVENANT, který napsal spolu s Markem L. Smithem. Film je adaptací stejnojmenného románu Michaela Punkeho. Ústřední postavy ztvární Leonardo DiCaprio, Tom Hardy a Will Poulter. Natáčet se začne v září. Film bude uveden do kin 25. prosince 2015.